

toevertrouwd. Wanneer wij ook allen op de rij af na- gaan, zullen wij niet bevinden, dat zij met eenige macht om te onderwijzen of te antwoorden voorzien geweest zijn, dan in den naam en door het Woord des Heeren. Want wanneer zij tot hun ambt geroepen worden, wordt hun tegelijk opgelegd, om niets uit zichzelf aan te brengen, maar te spreken uit den mond des Heeren, a.w. IV, 8, 2.

Geen dienaren of ambtsdragers hebben dus ook maar eenig eigen gezag. Hun gezag ligt niet in hunne personen, maar in hun dienstwerk of ambt, en alleen Gods Woord heeft gezag.

De leer der Roomschen is de volgende.

Daar zij als toegegeven aannemen, dat een Concilio een waar beeld der kerk is, stellen zij, na dit beginsel aangenomen te hebben, tegelijkertijd buiten twi- fel, dat dergelijke Conciliën onmiddellijk door den Heiligen Geest geregeerd worden, en daarom niet dwalen kunnen. Maar daar zij zelven de Conciliën regeeren, ja samen- stellen, handhaven zij in waarheid voor zichzelf al wat zij beweren, dat men aan de Conciliën verschuldigd is. Zij willen derhalve, dat ons geloof staan en vallen zal naar hun willekeurig bepalen, en dat al wat zij naar beide kanten vaststellen, voor ons gemoed hecht en vast bepaald is, zoodat, als zij iets goedkeuren, dit door ons zonder eenige aarzeling goedgekeurd wordt, of als zij iets veroordeelen, dit ook voor veroordeeld moet gelden. Ondertusschen vormen (cudunt, eigenlijk: smeden) zij naar hunnen eigen lust en met verachting van het Woord van God, leerstellingen, waarvoor zij daarna op deze wijze geloof eischen, a.w. IV, 8, 10.

Volgens de Roomschen is dus een Concilie of Synode een waar beeld der kerk, en weten zij, volgens Calvijn, zulk eene vergadering naar eigen wil samen te stellen, en aldus hunne eigene meeningen als leeringen Gods synodoliter aangenomen te krijgen.

Zijn er ook onder ons geene stellingen uitgegaan, die de synode de representatie der kerken noemen? En heeft men er niet op aangedrongen, dat zooveel mogelijk weer dezelfde personen naar de synode te Sneek afgevaardigd zouden worden, als die leden der synode te Amsterdam waren, opdat dezelfde mannen daar bepaalde zaken behandelen zouden, als die ze tevoren aan de orde gesteld hebben, of reeds in be- handeling hadden?

Waarop gronden de Roomschen deze hunne bewering? De kerk, zeggen zij, heeft de heerlijke beloften, dat zij nooit door haren Brudegom in den steek gelaten zal worden, zoodat zij niet door Zijnen Geest in alle waar- heid geleid zou worden. Hierop antwoordt Calvijn, dat vele beloften, die zij plegen aan te halen, evenzeer aan de geloovigen afzonderlijk, als aan de kerk in haar geheel, gegeven zijn, hoewel hij niet ontkennen wil, dat de geheele gemeenschap der geloovigen met eene veel- vuldige verscheidenheid van gaven toegerust is, en met een veel rijker en overvloediger schat van hemelsche wijsheid voorzien, dan de geloovigen elk op zichzelf. En de geloovigen zijn ook niet allen evenzeer begiftigd met den Geest van inzicht en leer, a.w. IV, 8, 11.

Dat zij (de Roomschen) loochenen, dat de kerk dwalen kan, ziet hierop, en dat verklaren zij aldus, dat zij (de kerk), wanneer zij door den Geest van God ge- regeerd wordt, veilig voortgaan kan zonder Woord, en dat zij, waarheen zij ook gaat, niet anders kan meenen (gevoelen) en spreken, dan wat waar is. En dat daar- om, wanneer zij iets buiten of naast Gods Woord vast- stelt, dit voor niets anders gehouden moet worden dan eene stellige uitspraak Gods.

Indien wij dit eerste al toegeven, dat de kerk niet dwalen kan in zaken, die ter zaligheid noodzakelijk zijn, is dit onze meening, dat dit daarom zoo is, dat zij zich, met afstand te doen van alle eigen wijsheid, laat onderwijzen door den Heiligen Geest door middel van het Woord Gods.

Dit is derhalve het verschil.

Zij stellen het gezag der kerk buiten het Woord Gods, wij echter willen, dat het aan het Woord verbonden is, en laten het daarvan niet afscheiden. En wat wonder is het, als de bruid en discipelin van Christus zich onderwerpt aan haren Brudegom en Meester, zoodat zij bestendig en naarstig aan Zijnen mond hangt?... Waarom de kerk geene wijsheid uit zichzelf hebben moet, noch uit zichzelf iets bedenken, maar de grens van hare wijsheid daar stellen, waar Hij een einde aan Zijn spreken maakt. Hij heeft toch verboden, iets aan Zijn Woord toe te voegen, of iets daarvan af te doen, a.w. IV, 8, 13.

Wat? zeggen zij, heeft Christus niet al wat de kerk leert en besluit, buiten tegenspraak gesteld, wanneer Hij beveelt, dat voor heiden en tollenaar gehouden moet worden, wie durft tegenspreken? In de eerste plaats wordt daar geene melding gemaakt van de leer, maar wordt slechts voor de tuchttoepassingen haar ge- zag gehandhaafd tot verbetering der gebreken, opdat wie vermaand en berispt worden, zich niet tegen haar oor- deel verzetten. Maar dat daargelaten... De kerk moet gehoord worden, zeggen zij. Wie ontkent dat? Daar zij toch niets uitsprekt, dan uit het Woord des Heeren. Indien zij iets meer eischen, moeten zij weten, dat deze woorden van Christus hun daarin geenerlei steun bie- den. Ik behoor niet al te strijdvaardig te schijnen, dat ik zoo heftig hierop sta, dat het aan de kerk niet geoorloofd is, eenige nieuwe leer vast te stellen, d.i. meer te leeren en als eene uitspraak Gods uit te geven, dan wat de Heere door Zijn Woord heeft geopenbaard. Want men- schen van gezonden zin zien hoe groot het gevaar is, als eenmaal aan menschen zooveel recht is toegestaan.

Ook zien zij, hoe groote deur (eigenlijk: venster) ge- opend wordt voor het spotten en smalen van godde- loozen, als wij zeggen, dat voor eene uitspraak Gods onder Christenen gehouden moet worden, wat menschen geoordeeld hebben, a.w. IV, 8, 15.

S. GREIJ DANUS.

De zelfstandigheid der plaatselijke kerk. (II.)

Het spreekt vanzelf, dat we in dit tweede betoog over bovenstaand onderwerp niet opnieuw met de eens ge- geven schriftuurlijke fundeering komen, en dat we reeds gebruikte argumenten vermijden.

Het staat evenwel vast, dat uit de Schrift en haar beginselen in hoofdlijnen de zuivere verhouding valt af te leiden, die er behoort te bestaan tusschen de plaat- selijke kerk en de meerdere vergaderingen.

Beide, zoowel het gezag van de laatste als de zelf- standigheid van de eerste, vertegenwoordigen voor ons heilige beginselen.

Het moet er nu om te doen zijn het begrip „zelfstan- digheid der plaatselijke kerk" tot meerdere helderheid te brengen.

Hieromtrent toch heerscht veel misverstand.

Voorop sta, dat elke plaatselijke kerk in gereformeer- den zin, d.w.z. onder het Woord in het ambt, een af- spiegeling en vertegenwoordiging, in een plaatselijke groep geloovigen, is van het Lichaam van Christus, waarvan Hij het Hoofd is.

Dit Schriftuurlijke begrip mag nimmer prijsgegeven worden. Om het nog eens duidelijk te zeggen: Wanneer wij bij institueering van een kerk spreken van „de kerk tot openbaring brengen", dan moet dit zoo verstaan, dat in die geloovigen op die plaats zicht- baar de KERK openbaar wordt. Op die wijze zijn alle plaatselijke kerken zelfstandige openbaringen van de KERK. Op de zelfstandigheid van de geïn- stitueerde kerk komt het dus bepaald aan. Zij mag zich onder geen enkele macht laten brengen. Daardoor geeft zij haar verantwoordelijkheid prijs en verliest haar ka- rakter als openbaring van het Lichaam van Christus.

✱

Wij moeten de grondbeginselen, die de H. Schrift ons aangeeft, nagaan en de juiste onderscheiding vasthou- den.

De kerk van Christus heeft zich in de verschillende landen en over de wereld uitgebreid als verband van v r i j e k e r k e n. Het is niet omgekeerd toegegaan, dat het geheel als macht eerst bestond en de kerken, als deelen daarvan, samenbond. Neen, juist de zelfstan- digheid van de kerk als instituut, waarin vrije per- soonlijkheid opgesloten ligt, drijft uit den Eenen Geest van Christus tot het zoeken van de éénheid met de andere zelfstandige kerken. De vorming van het kerk- verband is een roeping, gelijkaardende met de roeping der menschen tot samenleving.

Dit verband kan echter nooit anders zijn dan con- federatief. Zoodra er hiërarchie intreedt is het met de vrijheid en de zelfstandigheid der plaatselijke kerk ge- daan.

Elke kerk is zelfstandig afgerond in het ambt, dat het hoogstdenkbare gezag in de kerk vertegenwoordigt, om- dat het, ideaal genomen, door den Heiligen Geest uit het Lichaam van Christus wordt voortgebracht en zich met eede aan Christus, het Woord verbindt. Tusschen Chris- tus en den ambtsdrager is geen derde macht, die bevoegd zou zijn om dat ambt te vernietigen, tenzij dan de ge- meente zelf die in Zijn Naam tot het ambt geroepen heeft. Wanneer een meerdere vergadering, met uitschakeling van de levende gemeente, met zoodanige pretentie eigen- machtig handelend optreedt tegen het ambt in de plaat- selijke kerk, dan misgaat ze zich tegen zulk een kerk, en loopt groot gevaar onvoorzichtig heilige zaken aan te randen. Dat nu het kerkverband een zekere verhouding van gezag en onderwerping meebrengt, is vanzelfspre- kend. Maar nooit zal dit voeren tot het ontstaan van heerschende en gebiedende machten, die totalitair de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de plaat- selijke kerken in zich opnemen, en eigenmachtig in de particuliere zaken van de kerk mogen indringen en de ambtsdragers uit het ambt zetten.

Om alle misverstand af te snijden, ste' ik nog eens op den voorgrond, dat ik geen bezwaar heb tegen groot gezag der synoden, ook niet tegen bevelend gezag, wanneer de Schrift duidelijk spreekt, zelfs niet tegen ingruppen, wanneer dit noodzakelijk is in tijden van grooten ernst, tegen het „d o e n d a t d e s k e r k e r a a d s i s", wanneer alles beproefd is en dit als zoo- danig erkend wordt, maar wel tegen het e i g e n m a c h t i g ingruppen, wel tegen het „recht" om haar besluiten op eigen autoriteit „in de particuliere kerken te voltrekken".

✱

De Kerk van Christus, het Lichaam in vereeniging met Christus het Hoofd, vindt haar rechtstreeksche af- beelding in den enkelen mensch, die door den Heiligen Geest vernieuwd is.

Dus in den geloovige.

Daarom spreekt Paulus van de Kerk (Ef. 4:13) als van een volwassen Man. De vernieuwde Menschheid zal zijn een mensch in 't groot.

De drie menschelijke ambten (beter gezegd: het drie- voudige ambt) van profeet, priester en koning, uitgaande van het Hoofd Christus, worden in Haar in volmaakt- heid uitgeoefend.

Dit vindt hier in dezen tijd op aarde zijn afspiegeling in elke plaatselijke kerk.

Zoo hebben we een climax van drie elkaar symbolisch afbeeldende grootheden:

1o. het enkele lid van Christus' Kerk, de geloovige mensch;

2o. de plaatselijke kerk in het drievoudige ambt, leer-, regeer- en liefdeambt;

3o. de Katholieke Kerk, hier in wording, straks vol- maakt.

In deze reeks is de verhouding van gezag en onder- geschiktheid.

In alle drie heeft Christus het alléén te zeggen.

In de plaatselijke kerk dus alleen het Woord Gods.

In haar staan de ambtsdragers, welke Christus door middel van de gemeente geroepen heeft, in alle drie de ambten, in dienst van het Woord.

Geen enkel gezag over het ambt in de plaatselijke kerk kan ooit van elders komen, dan van Hem.

Nu is er in deze driedelige klimax geen plaats voor een vierde schakel. Dus is het onmogelijk, dat er een vierde instantie te vinden zou zijn, die rechtmatig ge- zag b o v e n h e t a m b t in de plaatselijke kerk zou kunnen verkrijgen, die als een hogere macht de bij eede aan God verbonden ambtsdragers e i g e n m a c h t i g zou mogen straffen.

Alleen Christus kan dit doen. En evenals Hij tot het ambt roept door middel van de gemeente, zoo brengt Hij, wanneer dit noodig is, de ontzetting uit het ambt, ook door middel van de gemeente tot stand.

Omdat er geen vierde in dezen keten van lichamen is, heeft het kerkverband deze bevoegdheid niet. Het bindt een kerkengroep samen, maar is toch een zaak van ge- heel andere orde. Het kan nooit boven het ambt in de plaatselijke kerk komen te staan, met zijn autoriteit om de ambtsdragers af te zetten.

✱

Wij moeten onderscheid maken tusschen twee verhou- dingen, n.l. de verhouding van de plaatselijke kerk tot de Katholieke Kerk, het Lichaam onder Christus, die als Hoofd ook Zelf tot Haar behoort, en de verhouding van de plaatselijke kerk tot de kerk hier op aarde, het kerkverband.

De plaatselijke kerk, in het ambt onder het Woord, ideaal genomen, is beeld, afspiegeling en vertegenwoor- diging van de Kerk, Christus' Lichaam.

Het zou echter blijk geven van begripsverwarring, wanneer we zouden zeggen, dat de plaatselijke kerken haar s a m e n s t e l l e n.

Immers de Kerk omvat alle geloovigen uit het gan- sche menschelijke geslacht van het begin der wereld tot aan het einde en is van hemelsche orde, maar de plaatselijke kerk is aardse, tijdelijk en vergankelijk. Zij is als instituut een openbaring, hier in het zichtbare, van de Kerk. Een gebrekkige openbaring, maar toch een volledige, volmaakt in de deelen, als een lichaam in het drievoudige ambt (het geraamte) onder het Woord (het Hoofd).

Het is moeilijk om van deze verhouding een juist analoog te geven.

Het voorbeeld dat ik geef, schiet dan ook te kort.

Maar noemen we de Kerk het ideaal, dan zijn de plaatselijke kerken in rijke verscheidenheid, ieder af- zonderlijk belichaming van dit ideaal.

Evenwel, te zamen vormen zij het ideaal niet. Ze zijn er alle openbaring of zichtbaarwording van.

De plaatselijke kerken zijn dus volledige lichamen, te vergelijken met zelfstandige en verantwoordelijke per- sonen. De zelfstandigheid brengt de verantwoordelijkheid mee. Is er een hogere macht, die op eigen autoriteit over de ambtsdragers gebiedt, en deze mag afzetten, dan mag deze macht a fortiori ook meer doen en ook op ander gebied ingrijpen. Wordt dit toegegeven, dan is de eigen verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerk prijsgegeven. Zulk een macht is kerkvernietigend en mag dus niet worden geduld. De ambtsdragers zijn aan Christus Zelf gebonden.

Axel.

POST.

Emeritaatskwesties — ook in Indië.

De redactie ontving ter bespreking een exemplaar van het Handboek ten dienste van de Geref. Kerken in Ned.-Indië. Deze uitgave, in royaal formaat ver- schenen, is ook voor ons in Nederland van groote be- teekenis, gezien de vele banden, die ons met Indië verbinden.

Om dit laatste nader aan te toonen, willen wij thans niet dieper ingaan op allerlei belangrijke gegevens, die dit Handboek bevat; (b.v. het jaaroverzicht, gegevens over de afzonderlijke kerken en het werk, dat zij doen, het classis-verslag, zendingsgegevens enz., maar ook een adressenlijst van alle leden, opgaven over de chr. scholen, de chr. politieke actie, zorg voor militairen etc.). We willen ons beperken tot één belangrijke kwes- tie, die thans zoowel in Indië als in Nederland aan de orde is, en die voor de lezers van „De Reformatie" wel interessant zal zijn in verband met de artikelen, die dr R. Schippers onlangs in ons blad daarover ge- schreven heeft: de emeritaatsregeling.

Gegevens daarover vinden we in dit Handboek niet alleen in het verslag van de vergadering der classis Batavia, maar ook in een rapport van deputaten ad art. 13 K.O. en in een bijlage bij dat rapport. Het blijkt, dat het concept voor een nadere regeling van het hulp- betoon volgens art. 13 is aanvaard (acta classis, pag. 179); en dit houdt in een toetreden tot de z.g. landelijke samenwerking, d.w.z. aansluiting bij de regeling zooals die nu door de particuliere synoden van Nederland wordt voorbereid. Maar er zijn nog moeilijkheden. In het rapport der deputaten wordt opgemerkt, dat in Nederland deze regeling door Friesland-Noord en Am- sterdam principieel niet is aanvaard. En nu blijkt, dat in Indië de kerk van Solo niet bereid is om zich bij genoemde regeling aan te sluiten.

Interesse

Deze bevelen des Th. K. Op bidz. 2. ik verneem Men voelt leenen", da- een rol spe- Op bidz. de zending gespecificeerd naast heb- vacante K- hun miss- voor de H- teitskwes- aan ont- zoo, dat onkosten Hollandsch- kant, of al- predikant. Men is so- we geen en- We zullen- het op zijn- deze weige- Nu gaan- werking m- doen, aan- in Indië a- en ten twe- van den t- punt een- bedenke h- voerd in h- ziet de Ne- „solidair", wijze. Ma- feiten. En- land noot- beginse- leen op C- gevonden. maakt de- moeilijke- hoe groote- P.S. Het- dhr J. J. I- (Giro 18100-

Gereform- Polen.

Da F. I. Oekraïne (het volgen-

„Van Da- Evang. Ge- Oekraïnsch- Juni zou s- meenten, d- hynis vers- eens per j- Zloty (= k- kosten te v- vraagt dr- handje kuz- n Gift v- B. Mellink- Mag ik m- van onze l- theologie s- Gedurend- den zij gaar- meerde f- aan mij op- Ook daa- van een ge- Bij voort-

Gemeen

Weer is- weest in C- stelling ha- Men vroeg- dienaanga- onbekender- vendus dit- landschen- noch wal c- mij bekend- zulke stell- steekspel, w- Zelf gaan v- schrijft ds- daat" dan- poneerde. 2-

Vereenigi-

In de „M- vinstische- jaargang),- genen, die- passeerde;- Onder de- niet meer- onttrokken- ik niet; ik- lees ik in- matie van-